

BUURTMOESTUIN

Om voldoende groente voor één persoon te kunnen telen, heb je in ons klimaat al gauw zo'n 50 vierkante meter intensief beplante grond nodig. Onze buurt telt meer dan 7000 bewoners. Dat betekent dat om de hele buurt van groenten te kunnen voorzien, minstens 350.000 vierkante meter nodig zou zijn. Zoveel goede grond is binnen onze wijk gewoon niet beschikbaar.

Onze buurttuin beslaat maar een bescheiden 60 vierkante meter. Niet genoeg om de buurt te voeden, maar we kunnen er wel mee laten zien dat iedereen met een achtertuin, hoe klein ook, zelf een deel van zijn groente en kruiden kan telen. En misschien zelfs wat kleinfruit en snijbloemen. Elk kropje sla, worteltje of bosje bloemen dat niet door de distributiemolen van een supermarktketen hoeft, dat niet verpakt, gekoeld en over grote afstanden vervoerd hoeft te worden, maakt wel degelijk verschil.

Aanleg

Het idee om een buurttuin aan te leggen is voortgevloeid uit ons jaarlijkse plantenbuurtefeest, waar de bewoners planten kunnen kopen of ruilen en waar ze tuinadvies kunnen krijgen. Maar een plantenbuurtefeest, hoe gezellig ook, is maar een dag per jaar, terwijl een buurttuin een permanente ontmoetingsplek is. We wilden graag een tuin maken die niet alleen productief zou zijn, maar ook aantrekkelijk. Tegelijkertijd moest de tuin onderhoudsarm

Vera Greutink vertelt over de buurttuinoestuin, die ze samen met mede-wijkbewoners heeft aangelegd. De tuin is klein, maar z'n invloed reikt ver. Buurtbewoners leren elkaar kennen en veel mensen die de tuin bezoeken gaan weg met het idee: 'dit kan ik zelf ook'.

Steen in de vijver

LINKER-PAGINA

- 1 | Dahliaboeket voor het buurthuis.
- 2 | Zelfgeplukte sla smaakt beter!
- 3 | De sociale werkplaats bood hulp bij de aanleg.
- 4 | Kinderen helpen bij het beplanten.
- 5 | De bedden worden gemulcht met cacaodoppen.
- 6 | De bakken zijn gemaakt van larikshout.

DEZE PAGINA

- 7 | Ank plukt de eerste bloemkool.
- 8 | Rolf leidt kinderen rond.
- 9 | Samen sla oogsten voor de lunch.
- 10 | Bietjes, bloemkool en snijsla.

zijn, want waar de meeste aspirant-tuiniers over struikelen is de hoeveelheid werk. Het moest natuurlijk ook een duurzame tuin worden: dus geen bestrijdingsmiddelen, alle aanwezige materialen zo mogelijk opnieuw gebruiken en alle tuinafval composteren.

Omdat onze moestuin vooral een educatieve functie zou hebben, was het belangrijk hem op een plek te maken waar veel buurtbewoners regelmatig komen en de tuin gezien wordt. De speeltuin, naast het buurthuis, leek een ideale plek en gelukkig was het bestuur van de speeltuin al snel enthousiast. In overleg hebben we gekozen voor een enigszins verloren hoekje naast de voetbalkooi, met gras, veel onkruid en wat verwilderde struiken. De gemeente kende ons een kleine subsidie toe, in de vorm van een buurtbond - heel toepasselijk!

Stukken karton

In april was het tijd om de handen uit de mouwen te steken. De sociale werkplaats bood hulp en in de loop van twee ochtenden maakten we een goed begin. De vrij compacte grond werd losgemaakt en geëgaliseerd. Om te voorkomen dat het onkruid terug zou groeien, bedekten we de grond met grote stukken karton. De speeltuin verzamelt oud papier en er was genoeg karton voorhanden. Direct op het karton hebben we vijf vierkante-meter-bakken van weerbestendig larikshout geplaatst en opgevuld met een mengsel van potgrond en bemeste tuinaarde. Ook de paden werden bedekt met karton, maar omdat karton snel kapot

gaat als erover gelopen wordt, brachten we daarop nog een laag hout- en schorsnippers aan. Dat ziet er natuurlijk ook leuker uit. In principe gaat onkruid binnen één seizoen kapot onder het karton. De komende jaren hoeven we dus alleen de laag hout- en schorsnippers aan te vullen. Om de bakken zo efficiënt mogelijk te gebruiken, hebben we de meeste groenten niet gezaaid, maar geplant.

Voordelen van bakken

Tuinieren in (verhoogde) bakken heeft veel voordelen. Ze zijn goed gedraineerd, wat maakt dat de grond in het voorjaar sneller opwarmt en de teelt eerder kan beginnen. Je kunt de meststoffen alleen daar aanbrengen waar ze nodig zijn en de bakken kunnen intensief worden beplant. Omdat we graag kinderen bij het onderhoud van de moestuin betrekken, is het handig dat de bakken van alle kanten bereikbaar zijn. In een moestuin, vooral bij bedden zonder randen, is het soms moeilijk om kleine kinderen duidelijk te maken waar ze wel mogen lopen en waar niet. Bij verhoogde bakken is dit natuurlijk geen probleem. Het onderhoud van de bedden is eenvoudig zeker omdat we na het planten een mulchlaag van cacaodoppen hebben aangebracht. Dat ziet er netjes uit en beperkt het wieden en watergeven aanzienlijk (houd er wel rekening mee dat cacaodoppen giftig kunnen zijn voor honden). Op 28 mei, tijdens ons jaarlijkse plantenbuurtefeest, was de tuin klaar voor een feestelijke opening. Het leukste verschil tussen een buurttuin en een privé- ➤

tuin is dat er veel meer mensen betrokken zijn bij het maken en onderhouden ervan. Ook bij het zware werk kun je op vele handen rekenen en die maken, zoals bekend, licht werk. Daarnaast brengt iedereen een stukje van zichzelf mee, van zijn kennis en interesses; zo wordt de tuin een mozaïek van de buurt.

Mijn inbreng is mijn kennis van groenteteelt, maar vele anderen hebben geholpen en meegedacht. Rolf, die niet terugdeinst voor het ompspitten van een compact stuk grond en die met handige oplossingen komt, zoals een kooiconstructie om de kool tegen duiven te beschermen. Ryan, met haar liefde voor bloemen, die een strook kleurrijke dahlia's heeft geplant en een tweede leven bedacht voor de reeds aanwezige tegels. Ank, die zich om alle gevederde wezens bekommert, heeft een voerbakje geplaatst en zorgt dat het nooit leeg is. Nienke, uit onze straat, die haar kippenhok moest verplaatsen, bracht vele kruiwagens vol goed bemeste tuinaarde, en de overbuurman twee kruiwagens vol tegels. En dan zijn er natuurlijk de vele kinderen die in de speeltuin komen spelen en met grote belangstelling de veranderingen in de tuin volgen. Ze zijn misschien niet meteen bereid om te helpen met 'saai' klusjes zoals wieden, maar vinden het heerlijk om tomaatjes te plukken, die meteen opgegeten mogen worden, of sla voor een broodje gezond. Ze helpen ook graag pinda's rijgen voor de vogels.

Toekomst

De buurttuin heeft inmiddels talloze oogsten geleverd, die verdeeld zijn onder de vrijwilligers van de speeltuin. Wekenlang hebben we er boeketten geplukt voor het buurthuis. Maar de belangrijkste oogst is de gedeelde kennis en de betere contacten tussen de bewoners. Zo heb ik bijvoorbeeld onze nieuwe (Amerikaanse) buurvrouw uitgenodigd om op maandagochtend (een vaste tuidag) in de buurttuin mee te werken. Het gaf haar de gelegenheid op een ontspannen manier kennis te maken met een paar buurtbewoners en tegelijkertijd ideeën op te doen voor haar eigen tuin.

Het effect van de buurttuin is als het gooien van een steen in het water - zelfs een kleine steen veroorzaakt uiteindelijk grote kringen. Veel van de bezoekers gaan weg met het idee 'dit kan bij ons achter het huis ook!'

Geleidelijk wordt de buurttuin uitgebreid. Er zijn inmiddels acht smallere houten bedden bijgekomen en een lang bed met een rand van oude tegels. Ons uitgangspunt is altijd om waar mogelijk het aanwezige materiaal opnieuw te benutten. Van oude tegels op hun kant zijn gemakkelijk bedranden te maken. IJzeren stangen krijgen een tweede leven als hoekpalen van de composthoop.

Als mensen vragen hoe we verder zullen gaan, luidt het antwoord dat het ompspitten van het naastgelegen voetbalveld de volgende stap is. Ze denken dat het een grap is ... *

Tekst Vera Greutink

Beeld Remco Greutink

ADRES BIO-BUURTTUIN

Buurt- en speeltuinvereniging De Jeugd
Anthoniusstraat 52, 7553 WE Hengelo (Ov)

DEZE PAGINA

- 1 | Rode paprika's.
- 2 | Een simpele constructie beschermt de kolen tegen duiven.
- 3 | De satéprikkers houden katten op afstand.
- 4 | Dahlia's bloeien tot in oktober.
- 5 | Bijna alle kinderen lusten tomaten.
- 6 | De paden bestaan uit een laag karton met daarop hout- en schorssnippers.

RECHTER-PAGINA

- 7 | De kinderen vinden het leuk om mee te helpen.
- 8 | Vers geoogste bietjes.
- 9 | De beschermende kooi kan worden opgehoogd als de boerenkool is gegroeid.
- 10 | Eerst werd de grond bedekt met grote stukken karton.

VOORBEELDBEPLANTING VOOR VIERKANTE-METER-BAKKEN

7

In de meeste bedden zijn twee tot drie teelten per seizoen mogelijk. Na de sla kan bijvoorbeeld boerenkool worden geplant. Daarnaast kunnen binnen één bed verschillende soorten naast elkaar staan.

Onderstaand overzicht geeft een idee van de hoeveelheden per vierkante meter:

- 9 x boerenkool, of verschillende bladkoolsoorten
- 3 x bloemkool + 3 x rodekool + 3 x savooiekool
- 16 x sla, 3 verschillende soorten
- 3 x tomaat + 3 x paprika
- 4 rijen struikbonen
- 1 x courgette
- 5 rijen wortels (rechtstreeks gezaaid)
- 5 rijen bieten (de bieten kunnen in de loop van meerdere maanden dunne worden geoogst worden)

8

9

10